

2. Інформаційні технології в сучасному світі. URL: http://sophus.at.ua/publ/2013_12_19_20_kampodilsk/sekcija_7_2013_12_19_20/informacijni_te_khnologiji_v_suchasnomu_sviti/49-1-0-863 (дата звернення: 08.10.2021)
3. Україна: вплив COVID-19 на економіку і суспільство (бачення постпандемічного розвитку у 2020-2024 рр. очима експертів та молоді): консенсус-прогноз. URL: <https://www.unicef.org/ukraine/documents/consensus-report> (дата звернення: 15.10.2021)
4. Гадецька З.М., Кузьмінський В.В. Інноваційні методи та технології управління підприємством в умовах економіки мінімального контакту. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/download/136/131/> (дата звернення: 08.10.2021)
5. Софт К. Що таке CRM-система: призначення, можливості та специфіка вибору. URL: <https://kamala-soft.com/uk/blog/chto-takoe-crm-sistema/> (дата звернення: 09.10.2021)
6. Бітрікс24 BPM-система: візьміть бізнес-процеси під контроль. URL: <https://www.bitrix24.ua/articles/bpm.php> (дата звернення: 09.10.2021)
7. Аналітичний центр інформаційних технологій Businessstudio URL: http://www.businessstudio.com.ua/info/glossary_lat.php (дата звернення: 13.10.2021)
8. Свої. City HRM-системи – це... URL: <https://svoi.city/articles/101548/hrm-sistemi-ce> (дата звернення: 10.10.2021)
9. Туча Хмарні рішення CRM-системи у хмарі. URL: <https://tucha.ua/uk/solutions/crm-sistemi-u-khmari> (дата звернення: 10.10.2021)
10. Бітрікс24 Результати дослідження ринку CRM в Україні. URL: <https://www.bitrix24.ua/crmresearch2020/> (дата звернення: 13.10.2021)

Гринкевич Роман,
аспірант кафедри менеджменту та поведінкової економіки
Донецький національний університет імені Василя Стуса
r.grynkevych@donnu.edu.ua

МОДЕЛЬ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНО-АКТИВНОЮ ОРГАНІЗАЦІЄЮ В УМОВАХ VUCA

Ключові слова: інноваційно-активна організація, самоорганізація, співтворчість, невизначеність, складність

У роботі узагальнено основні складові моделі управління інноваційно-активною організацією в умовах зростаючої складності та невизначеності зовнішнього середовища. Узагальнений аналіз науково-практичних джерел встановив, що теоретичні концепції, синхронізовані з практикою функціонування інноваційно-активної організації, визначають закономірне розширення управлінського дискурсу в таких сферах: розвиток технологій управління коеволюцією інноваційно-активної організації та середовища; розробка науково-практичних основ фасилітуючого управління; адаптація трансдисциплінарних розробок синергетики, що забезпечують розвиток ідей самоорганізації в умовах VUCA.

MODEL OF MANAGEMENT OF INNOVATION-ACTIVE ORGANIZATION IN VUCA CONDITIONS

Keywords: innovation-active organization, self-organization, co-creation, uncertainty, complexity

The paper summarizes the main components of the management model of innovation-active organization in conditions of growing complexity and uncertainty of the external environment. A generalized analysis of scientific and practical sources found that theoretical concepts, synchronized with the practice of innovation-active organization, determine the natural expansion of management discourse in the following areas: development of technologies for managing the coevolution of innovation-active organization and environment; development of scientific and practical bases of facilitating management; adaptation of transdisciplinary developments of synergetics, providing development of ideas of self-organization in the conditions of VUCA.

У процесі еволюції менеджменту відбувалась постійна зміна акцентів в перманентних спробах підлаштувати теорію під комплексність та невизначеність практики, яка постійно не відповідала лінійному і нормативному управлінському дискурсу та майже не відтворювалась у відповідності до його еклектичних теорій і схем. Сучасність переконливо доводить, що саме людина з її когерентною сутністю, яка, при належних умовах, може поєднувати в собі роль керівника, клієнта, винахідника, виконавця тощо та здатна нести відповідальність за ціле, має бути вписаною в інноваційні організаційні форми, як системоутворюючий елемент. Постійно нівельована класичним менеджментом людська сутність творця обмежувала його креативність інструкціями й алгоритмами стандартизованої діяльності. Але сучасні умови створили безпрецедентні можливості для включення кожного в інноваційні процеси, в яких «кожен пов'язаний з кожним» [6], що і є, можливо, єдиною потенційно правильною відповіддю на зростаючу складність світу.

Ускладнення умов функціонування сучасних організацій та зростання їх невизначеності змінює й абдуктивне підґрунтя щодо формування базових метафор та аналогій менеджменту. Якщо для створення управлінських технологій менеджменту версій 1.0 та частково 2.0 були актуальними аналогії з класичною механікою, то версія 3.0 в більшій мірі тяжіє до квантової механіки та функціонування нейронного субстрату з їх тезаурусом та аксіоматикою [2, 3]. Для того, щоб інноваційно-активній організації відповідати параметрам складності та невизначеності зовнішнього середовища, потрібно

створювати форми, що симбіотично взаємодіють із зовнішнім середовищем. Для генерації подібних форм необхідно зрозуміти обмеження, що стримують зазначену взаємодію та призводять до систематичних збоїв у генеруванні релевантних результатів діяльності. Ці обмеження мають кросдисциплінарну й кросфункціональну природу, та локалізуються на різних рівнях: організаційному; груповому; особистісному [3].

Зазначене потребує врахування у вітчизняній моделі менеджменту низки положень, серед яких головними є [1, 4, 5, 6]: збалансоване поєднання ефективності відтворювальної діяльності та адаптивності (антиципативності) інноваційного розвитку, що забезпечить в умовах невизначеності здатність організації подовжувати лінію свого життєвого циклу; усунення в практичних схемах управлінської діяльності примату підходів і методів, що належать до класичної парадигми управлінської раціональності, яка елімінує суб'єктну активність; імплементація транспарентних мережових організаційних форм співтворчості, що забезпечують коеволюцію з зовнішнім середовищем та симбіотичні схеми взаємодії; прийняття факту нелінійності інноваційного розвитку, що вимагає формування й інсталяції організаційних принципів полісуб'єктності інноваційних процесів, фасилітації режимів збірки суб'єктів колаборації, їх інтеракції та нелінійного впливу; переформатування управлінської свідомості під спроможність сприйняття континуальності змін, що постулює погодження з можливістю пізнання лише загальних принципів, патернів функціонування складних систем та включення невизначеності, як їх природної властивості.

Протиріччям сучасних соціально-економічних систем є спроба редукції сприйняття та лінійності реагування на невизначеність зовнішнього середовища за рахунок механістичної надбудови нових рівнів організаційної складності, що передбачувано призводить до низхідної траєкторії їх життєвого циклу через втрату можливості оперативно та гнучко реагувати на зміни. Амбівалентність організаційного реінжинірингу полягає в тому, що на ускладнення середовища потрібно реагувати не ускладнюючи організаційну вертикаль, а навпаки, її «сплющувати», збільшуючи кількість зв'язків «кожного з кожним». Контрінтуїтивність цих заходів полягає в тому, що щоб пристосуватися до змін не потрібно адмініструвати їх, перебудовуючи все через призму власного обмеженого розуміння, а симбіотичного ко-еволюціонувати зі змінами. Розвиток інформаційно-комунікаційних технологій та вільний доступ до знань вичерпав можливості підтримки інформаційної асиметрії, як способу управління соціальними масами [2]. Експоненціальне зростання знання та можливість вільного доступу до нього, формування експертних спільнот та можливість отримати інформацію з будь-якого місця, споживачі з навичками розробників та інтенсивне моральне старіння техніко-технологічних розробок – це та багато іншого призводить до стрімкої девальвації концептів менеджменту XX століття.

Таким чином, поведінку та життєздатність такої складної системи, як інноваційно-активна організація, ми можемо обґрунтувати через три вектори трансформації управлінської парадигми: 1) відкритість системи, як можливість організаційної коеволюції із зовнішнім середовищем через широке залучення ідейного, оціночного й суб'єктного різноманіття до процесу створення інноваційних концептів; 2) самоорганізація системи, як імерсійна творчість та самонаправлене забезпечення процесів інноваційної діяльності, при перманентних взаємодіях із зовнішнім середовищем (визначення та уточнення критеріїв інноваційної цінності) та ірітаційних управлінських впливах (ідентифікація напрямку розвитку та забезпечення організаційної ідентичності); 3) нелінійність управлінського впливу для забезпечення необхідного вектору розвитку, підтримки організаційної ідентичності – з одного боку, та «м'якої» управлінської взаємодії з широким когнітивним різноманіттям, що фасилітує процеси інноваційної со-творчості й активізує особистість творця в кожному з суб'єктів колаборації завдяки вільній можливості приймати участь в процесах рекомбінації та проліферації властивостей створюваної інновації.

Список використаних джерел

1. Апелло Ю. Agile-менеджмент: Лидерство и управление командами. М.: Альпина Паблишер, 2018. 534 с.
2. Безгин К.С. Управление процессом создания ценности на предприятии: полисубъектность и коллаборация: монография. Харьков: «НТМТ», 2015. 288 с.
3. Лепский В.Е. Методологический и философский анализ развития проблематики управления. М.: «Когито-Центр», 2019. – 340 с.
4. Тромпенаарс Ф. 100 ключевых моделей и концепций управления / Ф. Тромпенаарс, П. Куберг. М.: Манн, Иванов и Фербер, 2019. – 640 с.
5. Хэмел Г. Гуманократия. Как сделать компанию такой же гибкой, смелой и креативной, как люди внутри нее / Г. Хэмел, М. Занини. М.: Манн, Иванов и Фербер, 2021. 336 с.
6. Фридман Т. Плоский мир 3.0. Краткая история XXI века. М.: АСТ, 2014. 640 с.

Жарінов Сергій,
аспірант,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»
serhii.zharinov@gmail.com

ОСОБЛИВОСТІ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ БІБЛІОТЕК У VUCA-СВІТІ

Ключові слова: цифрова трансформація, бібліотеки

Анотація. Глобалізація, інноваційність, поступова цифровізації всіх сфер бізнесу та суспільного життя одночасно виступають ключовими світовими тенденціями та